

Domovská stránka > Vyhľadavanie právnických profesií > **Nájsť znalca**

Nájsť znalca

Česká republika

I. Zoznamy a registre znalcov

V Českej republike existuje oficiálny zoznam/register znalcov.

Podľa § 7 ods. 4 zákona o znalcoch a tlmočníkoch (č. 36/1967 Zb.), ktorý sa vykonáva vyhláškou ministerstva spravodlivosti zo 17. apríla 1967 (č. 37/1967 Zb.), by mali byť jednotlivé zoznamy súdnych znalcov a tlmočníkov verejne prístupné.

Zoznam znalcov a tlmočníkov je k dispozícii [tu](#) a zoznam znaleckých ústavov je k dispozícii [tu](#).

Subjekty zodpovedné za vedenie registra znalcov sú krajské sudy a ministerstvo spravodlivosti.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a), c), e) zákona o znalcoch a tlmočníkoch (č. 36/1967 Zb.), ktorý sa vykonáva vyhláškou ministerstva spravodlivosti zo 17. apríla 1967 (č. 37/1967 Zb.), musia na zapísanie do registra znalci spĺňať tieto kritériá:

národnosť (CZ, EÚ s dlhodobým alebo trvalým pobytom, tretie krajiny s trvalým pobytom),

kvalifikácie,

ďalšie vzdelanie,

plná právna spôsobilosť,

bezúhonnosť.

Znalci musia zložiť sľub, aby mohli byť zapísaní do registra. Znenie sľubu je: „Sľubujem, že pri svojej znaleckej činnosti budem presne dodržiavať právne predpisy, že znaleckú činnosť budem vykonávať nestranne podľa svojho najlepšieho vedomia, že budem plne využívať všetky svoje znalosti a že zachovám mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých som sa pri výkone znaleckej činnosti dozvedel.“

Znalci musia o zapísanie do registra požiadať na príslušnom súde (v niektorých prípadoch na ministerstve).

Znalci môžu byť z registra odstránení z dôvodu

úmrta,

vyhlásenia za mŕtveho, a to ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu o vyhlásení za mŕtveho,

zbavenia alebo obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, a to ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu o zbavení alebo obmedzení

spôsobilosti na právne úkony,

právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin alebo právoplatného odsúdenia za trestný čin z nedbalosti spáchaný v súvislosti s výkonom činnosti znalca,

písomnej žiadosti o odstránenie zo zoznamu znalcov a tlmočníkov podanej ministerstvu spravodlivosti alebo predsedovi krajského súdu, a to uplynutím

kalendárneho mesiaca, v ktorom bola žiadosť o odstránenie zo zoznamu znalcov a tlmočníkov ministerstvu spravodlivosti alebo predsedovi krajského súdu doručená.

Zánik práva sa ďalej upravuje v § 20b zákona o znalcoch a tlmočníkoch (č. 36/1967 Zb.). Toto ustanovenie sa vzťahuje na prípady, keď znalec už viac nespĺňa podmienky na ustanovenie alebo ak dlhodobo nie je schopný vykonávať akúkoľvek činnosť (odsek 2).

Na to, aby bol znalec zapísaný do registra, nie je potrebné, aby sa zaviazal, že bude dodržiavať kódex správania alebo etický kódex. Počas procesu ustanovenia sa však posudzujú osobné vlastnosti kandidátov. Znalci musia zložiť sľub.

Zoznam znalcov pravidelne aktualizuje ministerstvo spravodlivosti, ako aj krajské sudy.

Znalca možno vyhľadať pomocou [vyhľadávacieho nástroja](#). Tento vyhľadávací nástroj zahŕňa všetkých znalcov.

Znalci sú zoradení podľa špecializácie. Aktuálne sa rozoznáva asi 50 hlavných špecializácií. Tieto špecializácie sú dostupné v registri.

Znalec musí predkladať správu o činnosti orgánu, ktorý vedie zoznam.

II. Odbornosť znalcov

Na to, aby sa znalci mohli nazývať znalcami, musia dosiahnuť určitú úroveň vzdelania v rámci svojho špecializovaného odboru.

Na to, aby znalci mohli vykonávať znaleckú činnosť, nemusia byť členmi žiadnej profesijnej komory.

Znalci nemusia pravidelne aktualizovať ani zlepšovať svoje zručnosti. Neexistuje pre nich žiadny systém kontinuálneho profesijného rozvoja.

III. Odmeňovanie znalcov

Odmena znalca sa vypočíta podľa vyhlášky č. 37/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch.

Na odmeňovanie znalcov sa vzťahujú určité obmedzenia.

Znalci ustanovení súdom nemôžu prijať platbu vopred.

Povinnosť vyplatenia odmeny znalcovi sa rieši takýmto spôsobom:

Občianske súdne konanie

V trovách konania je zahrnutý aj poplatok pre znalca. Každý účastník konania znáša trovy, ktoré mu vzniknú, a trovy svojich zástupcov. Účastníkovi konania, ktorý vo veci v celom rozsahu uspel, poskytne súd náhradu trov, ktoré mu vznikli v súvislosti s účinným výkonom alebo obhajobou jeho práva proti neúspešnému účastníkovi konania. Ak účastník konania uspel len čiastočne, súd náhradu trov spravodlivo rozdelí alebo vyhlási, že na ich náhradu nemá nárok ani jeden z účastníkov. Na základe výsledkov konania má štát nárok na náhradu trov konania, ktoré znáša, od účastníkov konania, ak sa nepredpokladá, že takéto trovy budú vyňaté zo súdnych poplatkov.

Trestné konanie

Náklady potrebné na vedenie trestného konania vrátane exekučného konania znáša štát. Ak bol žalovaný právoplatne odsúdený, musí štátu vrátiť paušálnu sumu iných výdavkov hradených štátom, ale len v prípade, že bol v rámci konania vyžiadaný znalecký posudok.

Účastníci konania nemôžu získať právnu pomoc v súvislosti s odmenou znalca.

IV. Zodpovednosť znalcov

Právne predpisy Českej republiky neobsahujú žiadne konkrétne ustanovenie týkajúce sa zodpovednosti znalca. Vzťahujú sa na ňu všeobecné predpisy (týkajúce sa občianskoprávných deliktov/zmluvného práva).

Znalci dodnes nie sú povinní pokryť prípadnú zodpovednosť prostredníctvom poistenia zodpovednosti za škodu pri výkone povolania. V rámci nadchádzajúcej reformy platného práva však už vznikne povinnosť poistenia.

Zodpovednosť znalcov nie je ohraničená zákonom.

V. Doplnujúce informácie o znaleckej činnosti

Hlavné právne ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na súdne znalecké posudky v Českej republike, sú uvedené v zákone č. 36/1967 o znalcoch a tlmočníkoch, občianskom súdnom poriadku (zákon č. 99/1963), zákone o trestnom súdnom konaní č. 141/1961 a správnom poriadku (zákon č. 500/2004). Anglická verzia týchto ustanovení nie je dostupná online.

Všeobecné pravidlá týkajúce sa ustanovenia znalca na účely občianskoprávneho, trestného alebo správneho konania pred súdom sú rovnaké. Titul znalca je chránený.

V právnom systéme Českej republiky sa nerozlišuje medzi znalcami, technickými znalcami, právnymi znalcami a akýmkoľvek inými typmi znalcov.

Celkový počet registrovaných znalcov predstavuje približne 9 000. Ministerstvo spravodlivosti pripravilo návrh nového zákona o znalcoch. Vláda tento návrh predložila parlamentu. Účinnosť by mal nadobudnúť v roku 2021.

1. Ustanovenie znalcov

Znalcov môže ustanoviť súd a/alebo účastníci konania.

V prípade občianskoprávných a správnych súdnych konaní nie je možné ustanoviť znalca pred začiatkom konania.

V prípade trestných konaní sa uplatňuje § 105 odsek 1 Trestného poriadku: Ak sú na objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie potrebné odborné znalosti, požiada orgán činný v trestnom konaní o odborné stanovisko. Ak vzhľadom na zložitosť posudzovanej záležitosti takýto postup nie je postačujúci, ustanoví orgán činný v trestnom konaní znalca. V prípravnom konaní ustanoví znalca ten orgán činný v trestnom konaní, ktorý považuje znalecký posudok za nevyhnutný pre rozhodnutie, ak bola vec vrátená na došetrenie, štátny zástupca, a v konaní pred súdom predseda senátu.

Ustanovenie znalca sa oznámi obžalovanému a v prípade konania pred súdom aj štátnemu zástupcovi. Iným osobám sa ustanovenie znalca oznámi, keď je na podanie znaleckého posudku potrebné, aby táto osoba niečo vykonal alebo strpela.

1.a Ustanovenie súdom

Súd môže ustanoviť znalca, ak nemá odborné znalosti potrebné pre konkrétny prípad. V občianskom a trestnom práve existujú aj prípady, keď je ustanovenie znalca povinné.

Zákon o trestnom súdnom konaní č. 141/1961 Zb., Trestný poriadok, § 105 ods. 1 Trestného poriadku: Ak sú na objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie potrebné odborné znalosti, požiada orgán činný v trestnom konaní o odborné stanovisko. Ak vzhľadom na zložitosť posudzovanej záležitosti takýto postup nie je postačujúci, ustanoví orgán činný v trestnom konaní znalca.

Nerozlišuje sa medzi ustanovením znalca na účely konania pred občianskoprávnym, trestným alebo správnym súdom.

Znalci ustanovení súdom majú zákonnú povinnosť hlásiť akýkoľvek konflikt záujmov.

V prípadoch, keď znalcov ustanovuje súd, na ich výber použije zoznam alebo register znalcov, keďže súd má zákonnú povinnosť ustanoviť znalca zapísaného v registri.

1.b Ustanovenie účastníkmi konania

Účastníci konania môžu ustanoviť znalca kedykoľvek. Znalecké posudky vypracované súdnymi znalcami (zapísanými vo vnútroštátnom verejnom registri) ustanovenými účastníkmi konania majú rovnakú vážnosť ako posudok znalca ustanoveného súdom.

Účastníci konania nemusia pri ustanovení znalcov dodržiavať žiadny osobitný postup ani sa riadiť osobitnými pravidlami.

Rovnaký znalec nemôže byť ustanovený oboma účastníkmi konania.

Súd nemôže nariadiť, aby obaja účastníci konania ustanovili rovnakého znalca (napríklad v prípadoch s nízkou hodnotou sporu alebo pri zrýchlenom konaní) namiesto toho, aby mal každý účastník konania svojho vlastného znalca.

Účastníci konania musia znalcovi poskytnúť podrobné pokyny a otázky, ktoré má zodpovedať.

2. Konanie

2.a Občianske súdne konanie

Neexistujú žiadne osobitné požiadavky, ktoré musí znalec splniť vo svojom posudku a/alebo v súdnych konaniach, ako to je napríklad v judikatúre.

Súd nemonitoruje ani nekontroluje priebeh znaleckého dokazovania.

Výkon znalca nepodlieha žiadnej kontrole kvality (t. j. sudca ho v tomto smere pri prijímaní rozsudku nijako neposudzuje).

Znalci sú počas konania zvyčajne podrobení krížovému výsluchu.

Súd nie je viazaný stanoviskom znalca. Znalecký posudok má rovnakú dôležitosť ako každý iný dôkaz, povinnosťou sudcu je zhodnotiť ho objektívne a so zreteľom na ďalšie dôkazy. V prípade znaleckého posudku znalca ustanoveného súdom neexistuje žiadna domnienka správnosti. Znalecký posudok vypracovaný súdnym znalcom (zapísaným vo vnútroštátnom verejnom registri) ustanoveným účastníkom konania má rovnakú vážnosť ako posudok znalca ustanoveného súdom. Účastníci konania môžu posudok znalca napadnúť prostredníctvom výpovedí.

Neexistuje žiadny postup, podľa ktorého by sa znalci pred súdnym konaním stretli alebo by podstúpili krížový výsluch, aby sa zúžil problém a aby súd porozumel rozdielnym stanoviskám.

Znalci môžu byť počas konania v kontakte s účastníkmi konania, musia však spĺňať požiadavky § 11 zákona o znalcoch a tlmočníkoch (č. 36/1967 Zb.), v ktorom sa stanovuje, že znalec (tlmočník) nesmie podať posudok (vykonať tlmočnický úkon), ak možno mať pre jeho pomer k veci, orgánom vykonávajúcim konanie, účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosť o jeho nestrannosti.

Len čo sa znalec (tlmočník) dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený z dôvodu konfliktu záujmov, bez meškania to oznámi; rovnakú povinnosť majú i účastníci konania. O tom, či znalec (tlmočník) je vylúčený, rozhoduje orgán, ktorý ho na podanie posudku (tlmočnický úkon) ustanovil. Ustanovenia týkajúce sa svedkov sa uplatňujú primerane k otázke o tom, kedy znalec (tlmočník) môže odoprieť podanie posudku (prekladu) a kedy sa mu nemôže podanie posudku (prekladu) uložiť.

Účastníci konania sú povinní so znalcami spolupracovať. Znalec v niektorých prípadoch môže pozvať účastníkov konania na bližšie prešetrenie. Znalci majú právo klásť otázky svedkom počas pojednávania.

A najmä, znalec sa nemusí stretnúť s účastníkmi konania, aby zozbieral ich vyjadrenia.

1. Odborný posudok

Formálne požiadavky, ktoré musí znalec v posudku splniť, sú stanovené v § 13 zákona o znalcoch a tlmočníkoch (č. 36/1967 Zb.). V § 13 sa stanovuje, že ak znalec podáva posudok písomne, je povinný každé jeho vyhotovenie podpísať a pripojiť odtlačok pečate; rovnakú povinnosť má tlmočník pri overovaných prekladoch.

Od znalcov sa nevyžaduje, aby predložili predbežný posudok.

Znalci nemajú povinnosť sa v predbežnom ani konečnom posudku vyjadrovať k tvrdeniam účastníkov konania.

Nie sú stanovené žiadne iné osobitné požiadavky, ktoré by znalec musel vo svojom posudku a/alebo v rámci súdneho konania dodržať, ako je to napríklad v judikatúre.

V niektorých prípadoch môže byť potrebné, aby znalec vypracoval dodatočný posudok na základe doplnujúcich otázok účastníkov konania alebo sudcu.

Znalci predkladajú svoj posudok v písomnej forme. Znalec môže byť požiadaný, aby svoj posudok obhájil.

2. Súdne pojednávanie

Znalec sa nemusí zúčastniť na predbežnom pojednaní obžaloby.

Znalec sa musí zúčastniť na pojednávaní, aby mohol zodpovedať otázky súdu a účastníkov konania.

Znalci sú počas konania zvyčajne podrobení krížovému výsluchu.

Informácie, ktoré sú tu uvedené, boli zhromaždené počas projektu Vyhľadávanie znalcov (Find an Expert) od kontaktov podľa krajín vybraných Európskym inštitútom expertízy a znalcov EEEI.

Posledná aktualizácia: 17/05/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.